

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. S. Sørensen 1871

N. J. Eriksen Helsingør

Fin. Prænter & Møbel-fabrik

MEDELGAARD

forhen Medelgaard, i Jylland, opført 1573.

MEILGAARD

forhen Medelgaard, i Jylland, opført 1573.

Denne Gaard ligger i Glesborg Sogn Nørre Herred i Randers Amt, meget smukt, mod Nord og Vest omgivet af store Skove og bag disse Havet med sin vide, næsten altid urolige Blæse, thi det er paa Nordkysten af den brede Halsø, der ender imod Øst ved Grenaa, at Meilgaard ligger. Syd for Gaarden hæver Terrainet sig stærkt, og Udsigten fra de høje Lyngbakker med den gamle Gaard dybt nede i Dalen, de store Skove trindt omkring og det stolte Hav som Baggrund søger sin Lige her i Landet; men frugtbar er Egnen ikke, og kun Menneskenes travle Flid kan forvandle de gule Sandletter og brune Lyngbakker til frodige Kornmarker, dog derfor fortjener det ogsaa dobbelt Aaakjænnelse at see Kongens yppige Bort, hvor man mindst skulde vente en saadan Betskjænnelse. I ældre Tider var hele denne Egn bedækket med Skov, hvortil den unægteligen ogsaa er bedst stiftet, men en forferdelig Orkan anrettede i Aaret 1557 saa store Udælgelser i disse Skove at paa anseelige Strækninger Træerne efterhaanden gavede Plads for den mere haardsøre Lyng, blandet med Enebærkrat, og først nu søger man ved Dyrtning igjen at gjøre Jorden indbringende.

Meilgaards nuværende Hovedbygning er opført i Aaret 1573 af Landsdommer Axel Juul og Fru Kirstine Lunge, hvis Navne, Baabener og Brystbilleder tilligemed Karstallet endnu findes over Porten; den bestaaer nu af en treskøjet, eenetages Hovedbygning med hvælvede Kjeldere og et udbvendigt, to-

etages Porttaarn med Spiir, samt et lille Taarn inde i Gaarden, hvilket sidste dog nok er en senere Tilbygning for at danne Dyngangen; tidligere var den hele Bygning saavel som Porttaarnet en Etage høiere, hvilken er aftaget i de sidste 80 Aar, ikke til Prydelse for Bygningen; det Hele er omgivet med brede Grave. — Det gamle Meilgaard laae omtrent 1000 Alen Sydøst for Gaarden, indskemt mellem høje Banker, hvor man endnu seer svage Spor af et rundt Boldsted, der omtrent har 25 Alen i Gjennemsnit, er omgivet af Kildevæld og Enge, Levninger af ueleibare Moser, og endnu kaldes Gammel Meilgaard; strax Øst for Boldstedet findes en halvmaanedannet Standse eller Forborg, men det Hele vil meget snart være aldeles forsvundet under Ploven, der dog endnu af og til bringer gamle Muursteen for Dagens Lys.

Paa dette Sted, som det synes, stod allerede for over 500 Aar siden en gammel Borg, der tilhørte en Adelsmand ved Navn Niels Griis, i det Mindste var allerede dengang Meilgaard til, thi i Skiftet efter Niels Griis i Aaret 1345 tilfaldt en Broderlob Dongot Pedersen, — som nok har været gift med Niels Griis's Enke, — og det saavel i Medelgaards Mark som i Dybekjær's Mark og Skjerve's Mark, hvilke to sidste Benævnelser endnu findes blandt Gaardens Tilliggende; sin Broderlob i Skjerve's Mark folgte Dongot til Peder Marsquardsen for 14 Mark Sølvs og forpligtede sig til at besordre Budbet, som bragte Bengene, sikkert til Randers eller videre, dersom det frygtede for at drage alene.

MEILGAARD

Forhen Medelgaard, i Jylland, opført 1573.

I over 100 Aar veed man nu intet om Meilgaard, der imidlertid var kommen i Hænderne paa en Familie, som Genealogerne benævne Skjernov, men som selv neppe har fort noget Tilnavn for i det 16de Aarhundrede, da den kaldte sig Marquardsen efter et i Slægten almindeligt Fornavn, og til hvilken maaffee den i det Foregaaende nævnte Peder Marquardsen allerede hørte. Iver Andersen til Meilgaard forekommer i Aarene 1464—68 og førte Familiens Vaaben; han synes at have været Foged i Mariagerkloster 1440. Om Meilgaard allerede i længere Tid har tilhørt hans Forfædre og Peder Marquardsen maa regnes til disse, eller Iver Andersen maaffee har faaet Gaarden med sin rige Kone, kan man nu neppe afgjøre, men vist er det at han var gift med Fru Mette Munk, en Datter af den rige Hr. Niels Munk til Bruusgaard — af den aldgamle Slægt med en gul Djelfe i Vaabenet — og Enke efter Jep eller Jacob Arelsen (Thott) til Støvringgaard. — 1471 nævnes en Fru Else Pedersdatter af Meilgaard, der vel har været Iver Andersens Moder, om hvem ellers intet vides. — I Aaret 1476 var Iver Andersen ved saavel som Fru Mette, da dennes Søn af første Ægteskab, Arel Jepsen (Thott) til Støvringgaard, paa sine Halsjodsfendes — Iver Andersens Børns — Begne tog en Lavhærd paa Meilgaards Tilliggende, der omtrent udgjør den Mark og Skov, som endnu den Dag i Dag hører under Gaarden. — Imidlertid tilfaldt en betydelig Andeel i Meilgaard ogsaa Fru Mette Munks Børn af første Ægteskab, ovennævnte Arel Jepsen til Støvringgaard og hans Søster, Fru Ellen Jeps Datter, der blev gift med Jørgen Krumpen, hvorved der i Gaarden opstod et Samle mellem flere forskjellige Familier, hvilket i hvin Periode ikke var noget ualmindeligt. Fru Ellens og maaffee hendes Broders, Arel Jepsens, Part er deels ved Arv deels ved Kjøb gaaet over til hendes Søn, Hr. Jacob Krumpen, og dennes Halvbrodre, Stygge og Otto Krumpen, af hvilke den første var Biskop i Borglum og med de andre Bisper blev affat og fængslet 1536, den anden blev Rigets Marsk og er bekendt som General. Familien Krumpen foregede sin Andeel i Meilgaard betydeligt ved Kjøb, hvortil der var saa meget bedre Leilighed da Iver Andersen Skjernovs Søn, Marquard Iversen, var en maadelig Huusholder, der i Slutningen af det 15de og Begyndelsen af det 16de Aarhundrede bortsolgte en stor Deel af Gaardens Tilliggende, navnlig til sin Svoger, den rige Hr. Jacob Lykke til Østrup, Skovsbo og Ruderupholm, med hvis

Søster Anna han var gift, — i sin Tid en velbekjendt Bengemand, der havde Arv for Gjerrighed og neppe har tabt ved disse Handeler, — samt til sin Nabo, Anders Munk til Sostrup, der nød megen Anseelse for sin Rigdom og sin Dygtighed. Da nu desuden begge Marquard Iversens Søstre, Anne, som ægtede Jens Munk, og Dorthie, som fik Søren Juul til Østergaard og Hedegaard, erholdt deres Arvelodder ublagte i Jordegods, indseer man nok at det let kunde komme saavidt, saa der næsten slet ikke blev noget tilbage af Gaarden, og det synes virkelig som om Marquard Iversen ved sin Død eiede meget lidet af Meilgaards tidligere Tilliggende: mere end en Fjerdepart var det under ingen Omstændigheder.

Hans Søn, Niels Marquardsen, Lehnsmænd paa Braade, nu Holssteinborg, under Grevens Feide Skibshøvedsmand under Admiral Peder Skram, samlede igjen hele Meilgaard ved at afkjøbe Biskop Stygge Krumpen og Broderen, Hr. Otto Krumpen, deres Andeel, som var Halvparten, og Hr. Jacob eller Jochum Lykke hans Deel, der var en Trediepart eller mere; til denne sidste maatte han dog, for at faae Handelen istand, i Aaret 1525 udstæde den Forpligtelse at han skulde have Forskjøbsret, isald Niels Marquardsen vilde afhænde enten Meilgaard eller andet Gods i Nørrejylland. Sin Formue synes Niels Marquardsen især at have erhvervet sig ved sine Søstermaal, først med Anna Claus Datter Neb fra Fuglsang paa Lolland, og efter hendes Død med Dorthie Niels Datter Tornekrands; af første Ægteskab havde han en Søn, som almindeligen benævnes Niels Marquardsen, hvoraf vi slutte at man dengang har betragtet Marquardsen som et Familienavn; denne hans eneste Søn, den sidste Spire af Familien Skjernov eller Marquardsen, kom af Dage paa en helst ulykkelig Maade i Aaret 1540 ved et Slagsmaal i Borgestuen paa Gammel-Østrup, hvilken Begivenhed, som et interessant Bdrag til hvin Tids Sæder, vi vilde omtale lidt udførligere.

Niels Marquardsen sad en Dag med nogle flere gode Karle i Østrup Borgestue, da Jørgen Urne, en anden ung Adelsmand, kom derind; medens denne sidste lod sine Støvler trække af kom han i Snak med Niels Marquardsen, især om Jagd og lignende Fornøielse, hvorefter Jørgen Urne bad Niels Marquardsen om at forære ham den Krands, han bar paa Hatten. Denne svarede at han ikke vilde give den bort for 100 Gylben, saa hvar var den ham, hvorefter Jørgen Urne tilbød ham at „rende“ med ham derom, det vil sige enten at holde et Bedderidt eller bryde en Landse med ham; dertil

MEILGAARD

forhen Medelgaard, i Jylland, opført 1573.

erklærede Niels sig villig og efter nogen videre Spøg faldt denne Samtale bort af sig selv, idet Niels satte Krandsen paa Hatten og Jørgen Urne bad ham om at forsvare den som en god Karl. Noget efter stod Niels op og sprang over Bordet, som brugeligt var naar man sad ved Bæggen og vilde ud; ved Springet faldt Krandsen af; han tog derefter Sværd og Kjortel og gik ud. Søren Pedersen, Jørgen Urnes Moders Svend, tog Krandsen op under Bordet med den Bemærkning: „her er Niels Marquardsens Krands, som han holder saameget af“, men i det samme kom Niels igjen ind i Stuen i høieste Forbittrelse, da han troede at Jørgen Urne havde taget hans Krands, som viensynligen har været fra en meget kjær Gaand; han svor, at der iasten een skulde døe for hans Krands, og vilde fare løs paa Jørgen Urne, men blev greben af Svendene, som bade ham give sig tilfreds, Krandsen var tilfreds og Jørgen havde ikke taget den, han skulde faae den ubeskadiget igjen, naar han vilde give Gaanden paa at han vilde være rolig; dette gjorde han, saasnart de slap ham, foer han løs paa Jørgen Urne og slog til ham med Sværdet, medens een af Karlene holdt denne, saa han ikke kunde komme løs. Søren Pedersen bragte nu Niels Krandsen, sagde ham, at han havde fundet den under Bordet og slet ikke lagt Skjul derpaa, samt bad ham om nu at tage den, men denne slog i sin Forbittrelse til Søren Pedersen, de greb fat i hinanden, kom ned paa Gulvet, og inden de bleve stilte ad havde Søren Pedersen stukket Niels sin Dolk i Brystet, hvilket blev hans Banesaar; Søren Pedersen slap bort ved Jørgen Urnes og de Andres Hjælp.

Den uhykkelige Fader anlagde Sag mod Jørgen Urne for Sonnens Drab, men denne beviste at han var aldeles uskyldig heri. — Endeel Gods paa Lolland, som Niels Marquardsen havde arvet, deels efter sin første Frue deels efter sin Søn, overdrog han endnu i samme Aar 1540 til Hr. Knud Rud til Webby og Frue, Dorthé Bølle, hvilken sidste var en Halvsøster og nærmeste Arving til Fru Anna Claus Datter Neb; dog forbeholdt han sig Brugen deraf for sin og nuværende Frues Livstid. Ogsaa sine øvrige Eiendomme stænkede han saaledes bort, da han ikke gjorde sig Haab om at faae flere Børn, nemlig Meilgaard med Sjørbaek Mølle og 5 Gaarde samt 9 Bos i Sjørbaek 1553 til sin Fætter, Axel Juul til Billestrup, og sit øvrige Gods i Jylland til dennes Datter, Dorthé Juul, samt til Fru Kirstine Lykke, Datter af Hr. Jacob Lykke og Enke efter Michel Nielsen Tornekrands, hvilke

Personer han adopterede i Børns Sted for saaledes at kunne disponere over sin Formue tiltrøds for det Hr. Jacob Lykke givne Brev paa Forføbsret. Herom opstod nu en heftig Proces med dennes øvrige Børn, der tabte overalt, saa at Axel Juul allerede 1556 fik Laasebrev paa Meilgaard, men ikke desmindre begyndte Sagen strax igjen og paadømtes først endeligen 1560, samme Aar som Niels Marquardsen døde, hvorefter Axel Juul endnu Aaret efter maatte føre en ny Proces med dennes Enke, Fru Dorthé Niels Datter Tornekrands, der krævede sin Andeel i Meilgaard, uagtet hun selv havde tilskyndet sin afdøde Mand til at foretage den omtalte Adoption og ved denne Leilighed givet fuldstændigt Afkald, hvilket ligeledes hendes ene Broder havde gjort, medens den andens Enke var een af de adopterede Damer; Rigsrådets Dom gik hende ogsaa fuldstændigt imod og Axel Juul blev bekræftet i sin Besiddelse af Meilgaard.

Tre Aar før Niels Marquardsens eller Skjernovs Død traf en stor Ulykke Meilgaards og Hedegaards — Axel Juuls Fædrengaards — Stove, idet en forfærdelig Orkan af Nord og Norvest omstyrtede flere hundrede Træer og knækkede Toppen af mange tusinde, som senere gik ud, fra hvilken Begivenhed de store nøgne Hedestrafninger i denne Egn skrive sig; man undlod nemlig i rette Tid at tilplante de aabne Pletter, saa at Vinden fik Magt og ødelagde saare meget, som aldrig senere er kommet under Kultur, hvilket især gjælder om Hedegaard, hvis Værd fra dette Dieblif af forringedes saa betydeligt at den i Løbet af et Aarhundrede blev aldeles neblagt og nu er en almindelig Bondegaard. Dertil efter kongelig Befaling udnævnte Synsmænd vurderede Staden saa høit at Stovenes Hartkorn for begge Gaarde blev nebsat til det Halve, nemlig for Meilgaard fra 950 Svins Olden eller 39 Td. 5 Sk. Hartkorn Skovskov til 19 Td. 2½ Sk. og for Hedegaard fra 470 Svins Olden eller 19 Td. 4½ Sk. Hartkorn til 9 Td. 6½ Sk. — Axel Juul til Billestrup, Axelvold, Meilgaard og Hedegaard var Landsdommer i Nørrejylland og een af sin Tids berømteste Lovkyndige, der forstod at gjøre sig sine juridiske Kundskaber indbringende og at erhverve sig en Rigdom, der hævede hans Familie til den høie Rang blandt Danmarks Adel, som den har indtaget siden indtil den Dag i Dag. Han var Hovedsmand paa Aalborghuus, opførte 1542 Billestrup, som han først gjorde til en Herregaard, 1573 Meilgaard og døde 1577; hans Frue, Kirstine Lunge, Aaret efter. Af hans Børn synes Axel

MEILGAARD

forhen Medelgaard, i Jylland, opført 1573.

eller Absalon Juul at have arvet Meilgaard, hvortil han benævnes 1587, da han af Knud Brahe til Gudmund købte Grønholt Skov paa 1300 Svins Olden eller 54 Td. 4 St. Hartkorn Skovstykk, der laae Øst for Tre Åa, hvor der nu ikke findes eet Træ; han var Frederik den Andens overste Secretair og døde ugift omtrent 1590, i hvilket Aar hans Søster, Fru Else eller Ellitse Juul, Enke efter Peder Terkildsen Døbner til Bøvnersholm, folgte sin Broder, Ove Juul til Balsstrup, den hende efter Arel Juul tilfaldne Andeel i Meilgaards Skove. Ove Juul indløste rimeligviis hele Meilgaard, der efter hans og Frues, Johanne Kaas's, Død tilfaldt deres Søn, Frands Juul; han folgte 1613 Meilgaard med tilliggende Skove (til 950 Svins Olden), ialt 50 Td. 7 St. Hartkorn, 3 Gaarde og 7 Bol i Skjerbæk samt Dybæk Mark: endvidere Hede- gaard Hovedgaard med Skov (til 470 Svins Olden), ialt 14 Td. Hartkorn, og 5 Gaarde i Hedegaard By til Jørgen Kaas til Gjeslev, der var gift med hans Søster, Dorte Juul. De nye Giere lode Sogneskirken Glesborg, der lovrigt ikke tilhørte dem, istandsætte og forskjonne med stor Gæmtilhed, forsyne med nye Stole, med en smuk Prædikestol 1617, og Aaret efter med en usædvanlig smuk Altertavle af udskåret Egetræ, foreskjønnede Medverden tillige med flere Scener af Christi Liv; den er forsvundet af Ib Smedker og Genert Schult af Odense. — Jørgen Kaas, som var Befalingsmand paa Aarhuus- gaard, døde allerede 1619, hans Enke levede endnu 1636; da de ingen Børn havde, faldt Meilgaard og Hedegaard efter hendes Død til hendes Søster Anna Juuls Børn med Solger Knudsen Bille til Bjørnholm, af hvilke Christoffer Bille fik Meilgaard, Steen Bille til Billestov, Befalingsmand paa Seilstrup, Hedegaard, som han dog allerede 1653 folgte til Broderen med tilliggende Skov, 5 Gaarde, 2 Bol og 3 Huse i Hedegaard By samt det Halve af Treaa Mølle; Søsteren Hilleborg Bille, som var gift med Christopher Pær til Eriks- holm, fik sin Løb udlagt i Bøndergods. Christoffer Bille søgte igjen at samle den adspalttede Eiendom og indkjøbte foruden Hedegaard med Tilliggende endnu 1 Mølle, 4 Gaarde og 7 Huse i Glesborg Sogn; han døde uden Børn og arvedes af sin ligeledes afdøde Broder Steen Billes Børn, hvis Formynder paa deres Begier 1663 for 50 Rd. pr. Td. Hartkorn folgte Meilgaard til Erik Søg til Kongstedlund og Bjørnholm; til Meilgaard herte da, 3 Gaarde, 7 Bol og 4 Huse i Skjerbæk, Skov til 1002 Svins Olden, Hedegaard med Skov til 470 Svins Olden samt 5 Gaarde 2 Bol og 3 Huse i Hedegaard

By; Christoffer Billes Enkesfrue, Anna Sophie von Taupadel, beholdt som Enkeskade Hedegaard med Aving foruden Iibebrand og Skov til 30 Svins Olden; dertil fik hun udbetalt sin medbragte Morgengave med 2000 Rd.

Erik Søg til Kongstedlund og Bjørnholm, nu Høgholm, er meest mærkelig ved sine talrige Giftermaal, idet han havde ikke mindre end fem Koner, en stor Sjældenhed i den danske Adels historie; kun een af dem efterlod ham et Barn, nemlig Fru Dorte Ivers Datter Juul til Kongstedlund, Enke efter Iver Krabbe til Albek, Kongstedlund og Lortstedlund; deres Søn, Iver Søg til Bjørnholm, Rykkesholm, Føveile, Kongstedlund og Meilgaard, oprettede med kongelig Tillæbelse 1681 af de tre første Gaarde Baroniet Høgholm, men døde allerede i Aaret 1683, efterladende sig en spæd Søn, Baron Niels Trolle Søg, som døde ugift 1700, og en Enke, Fru Hille Trolle, der arvede Meilgaard og af sær kongelig Naade for Livstid beholdt Baroniet. Hun erhvervede ved Dom Bondeeien eller Selveierrettigheden i 3 jordegne Bøndergaarde og 1 Huus i Glesborg Sogn, hvis tidligere Giere — saavel som disses Medarvinger — nægte de at bygge de forsaldne Huse op saavel som at betale Kongen Skatter og Husbonden Landgilde; 1689 eller 1690 agtede hun Oberst Palle Krag til Katholm, Østergaard og Ballisbjerg, der 1690 købte 6 Gaarde og 3 Huse i Glesborg Sogn, 1 Gaard i Hemmet Sogn, samt Glesborg Sogns Konge Korntiende. Senere folgte de til Adam Ernst Peng til Aastrup Meilgaard med fri Hovedgaardstart 62 Td. 4 St. 1 Fdk. Hartkorn, Glesborg Sogns Konge Korntiende, samme Sogns Kirketiende, Hjellerup Sogns Kirketiende, med jus patronatus til begge Sogne, Hovgaarden i Hedegaard, 21 Gaarde, 12 Bol og 21 Huse i Glesborg Sogn — hvoraf dog 7 Gaarde og 1 Bol vare jordegne, hvis Beboere selv besad Bøndeien eller Selveierretten, — 2 Møller 4 Gaarde 2 Bol og 1 Huus i Hemmet Sogn, 1 Gaard i Gammel-Grenaa Sogn, 1 Gaard i Ginnerup Sogn, 1 Gaard i Rimsø Sogn, 1 Bol i Løstrup Sogn, ialt 2 Møller 28 Gaarde 15 Bol og 22 Huse; endvidere Østergaard Hovedgaard og Mølle, 31 Td. Hartkorn, 15 Gaarde 4 Bol og 29 Huse i Hjellerup Sogn, 1 Mølle i Drum Sogn, alt i Korre Herred, 6 Gaarde og 1 Bol i Sender Halb Herred, ialt 93 Td. 4 St. 2 Fdk. 2 Alb. fri Hovedgaardstart, 51 Td. 4 St. 1 Fdk. matr. Tiender og 344 Td. 7 St. 2 Fdk. 1 Alb. usrit Hartkorn.

Naar dette Salg fandt Sted er uvist, men 1702 eiede Peng allerede

MEILGAARD

forhen Medelgaard, i Jylland, opført 1573.

Weilgaard; han var gift med en Sønnebatter af den forhen omtalte Steen Bille til Billestov, Fru Birte Christine Bille. I Aaret 1711 nedlagdes Skjærbæk By, 11 Bol og 17 Huse, samt Skjærbæk Mølle, ialt 18 Td. Hartkorn; Jorderne kom under Hovedgaarden; Dybæk, et Bøsked, havde allerede tidligere maattet undergaae denne Skjæbne. — Efter Peng fik Oberst, siden Generalmajor, Poul Rosenørn til Katholm Weilgaard, hvortil han første Gang benævnes 1720; han indkjøbte en Mængde Gods i Nørre Herred, blandt andet af Christen Scheel til Gammel-Estrup og Sustrup, nu Benzon, 1720 14 Td. 3 St. og 1723 76 Td. 3 St. Hartkorn i Glesborg, Hammelev, Boldby og Beggerslev Sogne foruden Karleby Sogns Kongetiende; han døde 1731, hvorefter Svnnen, Major Johan Nicolai Rosenørn, arvede Weilgaard; han druknede paa en Urfuglejagt ved at ride over en Møllebro ved Slindinggaard, idet Hesten blev styrtet for Møllehjulet og sprang med ham ud i Vandet. Enken, Sophie Amalia Dyre, arvede Gaarden og ægtede 1752 Generalmajor Otto Christoffer von Osten, Kammerherre og Oberst over det georgienske jydsk Infanteriregiment, i hvis Besiddelsestid Hemmet og Glesborg Sogne fik Nedsættelse i Hartkornet paa Grund af den Skade, de havde lidt ved Flyvesand, saa at i de sidste Sogn een Gaards Hartkorn endog saa blev nedsat til det halve. — Von Osten folgte 1769 Gaard og Gods for 60,000 Rd. til Christian Kallager fra Ruballegaard, een i hiin Tid velbekendt Godseier, som var temmelig excentrifk og i Regelen benævnedes „den gale Kallager“; han ciedede tillige Williamsborg og folgte 1782 Weilgaard for 63,500 Rd. til Kammerjunker Hans Srederik von Bryggemann og Frue, Charlotte Gotholdine von Korbiz; i Kallagers og Bryggemanns Tid hørte til Weilgaard foruden Hovedgaarden: Glesborg, Hammelev og Ensløv Kirker med Kirketiender, jus patronatus et vocandi, samt Glesborg og Karleby Sognes Kongetiender, ialt matriculeret Tiendehartkorn 81 Td. 6 St. 2 Fdk., dertil 377 Td. 3 St. 3 Fdk. 2 Alb. Hartkorn Bøndergods med 8 Td. 4 St. Møllesthyld Hartkorn; Bøndergodsjet nedsattes efterhaanden formeget Sandflugtens Udslagelser til 368 Td. 2 St. 1 Fdk. 1 Alb. Hartkorn. Bryggemann døde den 1 April 1801 og hans Enke folgte 1803 Gaard og Gods for 165,000 Rdl. — saa betydeligt steg Godserne i denne Periode — til Postdirecteur Justitsraad Rosenvinge Kolderup og Peter Schandorff fra Peterslund, hvilke forbeholdt sig Hammelev og Ensløv Kirker

samt 19 Td. Hartkorn Bøndergods og folgte Resten til Kammerherre Baron Adam Christoffer Knuth til Lilliendal i Aaret 1804 for 255,000 Rdl.; de havde desuden benyttet deres korte Besiddelsestid til at hugge utrolige Mængder af Træ i Skovene, saa at blandt Andet een Skov paa 6000 Favne blev aldeles afreven, thi det var den Periode da Skovforordningen af 1805 var i Vente, hvilket enkelte Speculanter, især i Jylland, benyttede til at hugge bort for Føde, saalænge saadant endnu kunde lade sig gjøre.

Baron Knuth slap endnu nogenledes fra sin Handel, i det han under Haanden afhændede Karleby Sogns Kongetiende tilligemed 42 Td. Hartkorn Bøndergods, samt derefter 1810 folgte Weilgaard med Glesborg Sogns Tiender og 307 Td. 1 St. Hartkorn Bøndergods — hvoraf 13 Td. 2 St. 2 Fdk. 3 Alb. Hartkorn, hvorover kun havde Herlighedsret — for 272,000 Rdl. til Kammerraad Lars Lassen; naar der toges Hensyn til Pengenes ringe Værdi og den tre Aar efter paafølgende Omstriking, har Baron Knuths Tab ikke været saa ubetydeligt, men det kan ikke sammenlignes med hans Efterfølgers, der maatte udholde den uheldigste Periode, Landet i over hundrede Aar havde kjendt, saa at han 1823 maatte overlade Statskassen Eiendommen for dens Tilgodehavende og forlade den uden at have rebbet det Mindste, en Skjæbne, som i hiin Tid traf saa Mængfoldige, der tidligere havde levet i Velstand. Statskassen beholdt Weilgaard indtil 1839, da den afhændede den til Consul Hansen fra Aalborg for 75,200 Rbd.; Gaarden havde da 45 Td. 2 St. 3 Fdk. 1 Alb. Hartkorn fri Hovedgaardstart med et Teglværk og en Pottefabrik samt Parcellen Birkelund med frit Hartkorn 4 Td. 7 St. 1 Fdk. 1½ Alb., usrit do. 2 Td. 3 Alb., Skovsthyld 11 Td. 2 Fdk. 1 Alb. Hartkorn, Bøndergods 1 Td. 1 St. 1 Fdk. 2½ Alb. frit og 275 Td. 2 Fdk. 2½ Alb. usrit Hartkorn samt 8 Td. 4 St. Møllesthyld; dertil Konge- og Kirketiende af Glesborg Sogn, hver matriculeret for 19 Td. 2 St. Hartkorn. Konge- og Kirketiende af Drum Sogn, den første matriculeret for 21 Td. 1 St. 2 Fdk. 2½ Alb., den anden for 24 Td. 3 St. Hartkorn; Landgilden udgjorde 500 Rbdl. Solv, 110 Td. Rug, 40 Td. Byg, 15 Td. Havre, Høveri gjordes af 39 Gaarde foruden 1400 Ugedage. Consul Hansen folgte Gaard og Gods Aaret efter for 120,000 Rbdl. til Justitsraad Peter Neergaard til Forsløv og denne 1845 for 145,000 Rbd. til Christian Srederik Olsen til Thomasmunde.

MEILGAARD

Forhen Medelgaard, i Jylland, opført 1573.

Meilgaard Hovedgaard udgjorde 1845 efter den nye Matrikel 49 Td. 2 Sk. 1½ Alb. privilegeret Ager og Engs, 11 Td. 2 Fdk. 1 Alb. Skovstylds Hartorn; Bøndergods 269 Td. 2 Skp. 3 Fdk. 1½ Alb., Møllestyld 8 Td. 4 Sk., — heraf Herlighedshartorn nu kun 3 Skp. 2 Fdk. 2½ Alb., — beliggende i Glesborg, Hemmet, Rimsø, Boldby, Gammel-Grenaa og Hammelev Sogne; Tienderne af Glesborg og Drum Sogne som tidligere angivne matriculerede for 84 Td. 2 Sk. 2 Fdk. 2½ Alb. — Gaardens Areal er 600 Td. Agerland, 150 Td. Land Eng og 1500 Td. Land Skov, hvoraf en stor Deel er Birk og El, men meget er god Høgebestand. Imod Nord, langs Havet, saa-

velsom imod Vest er denne Skov — som alle i Jylland, der ere stærkt udsatte for Blæsten, — begrundet af en Larand, deels af Buske deels af Træer, over hvilke vinden er gaaet hen som en sviende Ildslue, saa de ganske see ud som om de vare beklippede; denne Larand skaanes naturligviis med stor Omhyggelighed, da vinden, naar den først faaer Hul paa Bærnet, let ødelægger hele Skoven. Gaardens Besætning var 1847 24 Heste, 80 Køer og 800 fine Faar, men vil af den virksomme Eier om saa Aar vare bragt op til 120 Køer; Høveriet er affattet; under Gaarden drives et betydeligt Teglværk og et Kalkbrænderi.

